

MAKROEKONOMIJA

1

VJEŽBE

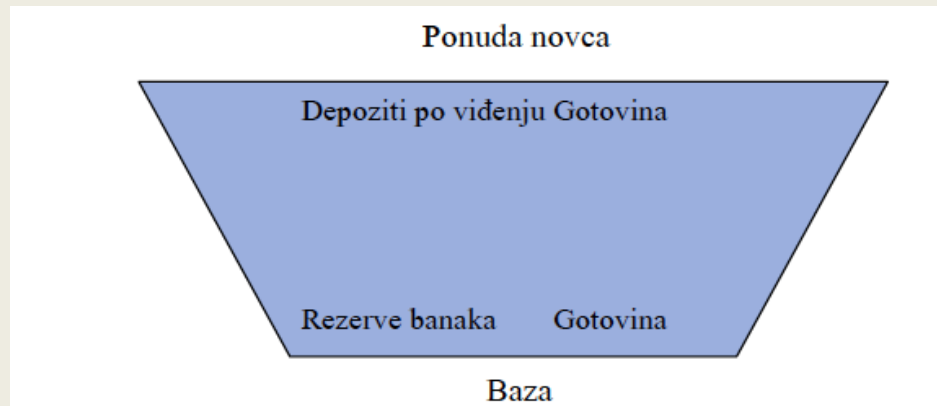
MILENA LIPOVINA-BOZOVIC

Ponuda novca

2

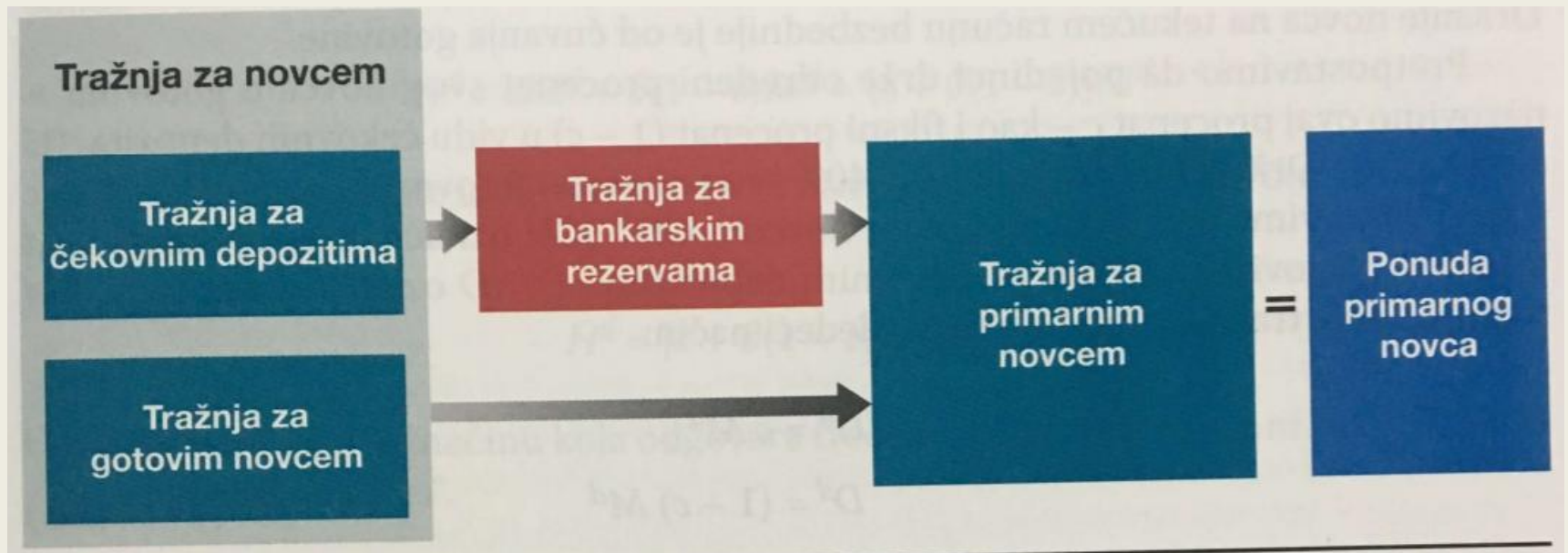
Ponuda novca = Količina raspoloživog novca
Monetarna politika = Kontrola ponude novca

Novčani multiplikator pokazuje koliko se puta početni depozit umnožava u bankarskom sistemu i za koliko se, kroz kreiranje novog novca tokom procesa multiplikacije, povećava ponuda novca.

Da se prisjetimo...

3

Da se prisjetimo...

4

- Kamatna stopa na obveznice (diskontne od zapisi):

$$i = \frac{100 - P_b}{P_B}$$

- Tražnja za gotovim novcem:

$$CU^d = cM^d$$

- Tražnja za depozitima

$$D^d = (1 - c)M^d$$

- Osnovica za utvrđivanje – vrijednost depozita

$$R = \theta D$$

- Odnosno:

$$R = \theta(1 - c)M^d$$

- Tražnja za primarnim novcem jednaka je zbiru tražnje za gotovim novcem i tražnje za rezervama

$$H^d = CU^d + R^d$$

- Ako zamijenimo ovo ranije navedenim izrazima, dobijamo:

$$H^d = cM^d + \theta(1 - c)M^d = [c + \theta(1 - c)]M^d$$

$$H^d = [c + \theta(1 - c)]f(Y, i)$$

$$\frac{1}{[c + \theta(1 - c)]} H = f(Y, i)$$

Zadaci

5

1. Pretpostavite da pojedinac ima godišnji dohodak od 60.000\$. Takođe pretpostavite njegovu funkciju traženje za novcem pokazuje $M^d = \$Y(0,35 - i)$.
  - a) Kolika je tražnja za novcem tog pojedinca kada je kamatna stopa 5%? A kada je 10%? Objasniti.
  - b) Pretpostavite da je kamatna stopa 10%. Izraženo procentualno, šta se dešava sa tražnjom za novcem tog pojedinca ako je njegov godišnji dohodak smanjen za 50%? A šta ako je kamatna stopa 5%?

Zadaci

6

2. Razmotrite obveznicu koja za godinu dana treba da donese 100\$.
  - a) Kolika je kamatna stopa na tu obveznicu ako je danas njena cijena 75\$, 85\$ ili 95\$?
  - b) Ako je kamatna stopa 8%, koliko je danas cijena obveznice?

Zadaci

7

3. Pretpostavite da tražnju za novcem pokazuje jednačina
- $$M^d = \$Y(0,25 - i),$$
- gdje je $\$Y$ jednako $100\$$. Pretpostavite takođe da je ponuda novca $20\$$.
- a) Kolika je ravnotežna kamatna stopa?
- b) Ako FED žele da povećaju kamatnu stopu za 10 procentnih poena, na kojem nivou treba da se utvrdi ponuda novca?

Zadaci

8

4. Pretpostavite da bogatstvo jedne osobe iznosi 50.000\$ i da je njen godišnji dohodak 60.000\$. Takođe pretpostavite da njenu funkciju tražnje za novcem predstavlja $M^d = \$Y(0,25 - i)$

Izračunati tražnju za obveznicama. Pretpostavite da se kamatna stopa poveća za 10 procentnih poena. Kakav to efekat ima na tražnju za obveznicama?

Zadaci

9

5. Tražnju za novcem pokazuje $M^d = \$Y(0,25 - i)$. Monetarna baza je na početku 100 milijardi dolara, a nominalni dohodak 5000 milijardi dolara.
- a) Kolika je tražnja za primarnim novcem?
  - b) Izračunajte ravnotežnu kamatnu stopu tako što ćete odrediti da tražnja za primarnim novcem bude jednaka njegovoj ponudi.
  - c) Kolika je ukupna ponuda novca? Da li je jednaka ukupnoj tražnji za novcem po kamatnoj stopi izračunatoj u okviru b)?
  - d) Ako se količina primarnog novca poveća na 300 milijardi dolara, kako će to uticati na kamatnu stopu?
  - e) Ako se ukupna ponuda novca poveća na 3000 milijardi dolara, kako će to uticati na kamatnu stopu? (iskoristiti podatke iz c)

Zadaci

10

6. Ako je monetarna baza 300 miliona eura, stopa rezervi 0,1 i procenat novca u gotovini 0,4, izračunati novčani multipikator i ponudu novca.

Zadaci

11

7. Ako je stopa obaveznih rezervi $rr=0.2$, procenat novca u gotovini 0.3 , za koliko će se povećati ponuda novca u ekonomiji ukoliko CB emituje 1.000 € ?

Zadaci

12

8. Ukoliko se stopa obaveznih rezervi poveća na 30%, kako će to uticati na kreiranje ponude novca kroz bankarski sistem? Izračunati ponudu novca koristeći ostale podatke iz zadatka 7.

Zadaci

13

9. Ukoliko se procenat novca u gotovini smanji na 10%, kako će to uticati na kreiranje ponude novca kroz bankarski sistem? Izračunati ponudu novca koristeći ostale podatke iz zadatka 2.

Zadaci

14

10. Ukoliko se procenat novca u gotovini poveća na 40%, kako će to uticati na kreiranje ponude novca kroz bankarski sistem? Izračunati ponudu novca koristeći ostale podatke iz zadatka 2.

Zadaci

15

11. Ukoliko CB proda obveznice u iznosu od 2.000 €, ako je vrijednost novčanog multiplikatora $m=1.5$, kako će to uticati na ponudu novca?